

BUDAPEST FŐVÁROS LEVÉLTÁRA

pályázati beszámolója

A Főfotó-gyűjtemény digitalizálása és közzététele

c. pályázatához (NKA 449122/00082 pályázati azonosító)

Budapest Főváros Levéltára a pályázat megvalósítása során folytatta az egykori Fővárosi Fotó Vállalat (Főfotó) fotóarchívumának digitalizálását, leírását és közzétételét a Hungaricana Közgyűjteményi Portálon, és ennek során 55.116 újabb képpel gyarapodott a digitális gyűjtemény.

Előzmények

2020 nyarán került a BFL őrizetébe a Főfotó Riporterri Osztályának megközelítőleg 170 ezer felvételt tartalmazó archívuma. A kollekció tömegességét tekintve a szocialista korszak egészen különleges vizuális forrásanyaga, de a fotók önmagukban is értékes elemei a társadalom-, technika-, mentalitás- és fogyasztástörténeti, vagy éppen a lokális identitást vizsgáló kutatásoknak, valamint oktatási segédanyagként is felhasználhatóak. Állományvédelmi szempontok pedig ugyancsak a fotóanyag mihamarabbi digitalizálása mellett szóltak.

A feldolgozás magyar állami pályázati források bevonásával kezdődött meg 2020-ban, és az első két ütemben 71 ezer, majd 40 ezer kép vált digitálisan is kerüln elérhetővé. A folyamat során pontosan kialakult a feldolgozás módszere, és kellő gyakorlatot szereztünk benne. A közzétett képanyagot a magyar közönség hamar használatba vette. Tucatnyi ismertető és sajtómegjelenés mellett rendszeresen kapunk az egyes felvételekhez egyéni hozzászólásokat: immár a Hungaricana portálon közzétett BFL-anyagok egyik leglátogatottabb egységét jelenti. Végül több privát Facebook-csoportról van tudomásunk a Főfotó-képek körül, és időről időre belefuthatunk az oldalakra hivatkozó linkekre. A levéltári munka szempontjából fontos, hogy két egykori Főfotó-alkalmazott a képek hatására önként jelentkezett és beszámolt a fotók készítésének körülményeiről.

A feldolgozás menete

A gyűjtemény elsősorban fotónegatívokból áll, amelyek eredeti rendje felborult, ráadásul nagyobb részben mindenféle leírás nélkül kerültek a BFL őrizetébe. A levéltári feldolgozó munka ezért a szkennelés után kezdődhetett el. A digitalizálás paraméterei:

- 36x24 mm-es negatív felvételek esetén 3000/2000 pixel felbontás,
- 6x6 cm-es negatívok: 4000/4000 pixel felbontás,
- 6x9 cm-es negatívok: 4000/6000 pixel felbontás,
- fekete-fehér felvételek: szürke-árnyalatos színmélység,
- színes felvételek: true color színmélység,
- JPG, TIFF kiterjesztés.

A levéltári feldolgozó munka során minden egyes képet megnyitottunk, a digitalizálás esetleges hibáit ellenőriztük, lehetőség szerint javítottuk, illetve az Arcanum Kft. által rendelkezésünkre bocsátott feltöltőfelület használatával rögzítettük a képek alapadatait (leltári szám, év, tárgyi kategória). Ezután az alapadatok segítségével a képekhez lehetett rendelni a fennmaradt leírásokat. Mivel a korábbi fázisok tapasztalatai alapján ez csak a felvételek kb. 40%-a esetén járt eredménnyel, a digitalizálást végző partnerünk mesterséges intelligencia segítségével automatikus tárgyszavakat is illesztett a képekhez. A fotók további beazonosításában pedig számítottunk a nagyközönség segítségére, akik a Hungaricana honlap felületén, regisztráció után tehetik ezt meg. Tudomásunk szerint már több mint 1000 kép mellett van ilyen közösségi információ. A feldolgozás fontos része továbbá a jogszabályok vagy a közkerölcs szempontjából aggályos képek kiszűrése. Ezt automatikusan végeztük a feldolgozás során, ám az érintetteknek is van módjuk ezt kezdeményezni. Az így kiszűrt felvételek digitalizálása és levéltári megőrzése biztosított, de nem kerültek ki szabadon az internetre, hanem kutatásuk csak a levéltárban lehetséges, a vonatkozó adatvédelmi és levéltári szabályok betartásával. A gyűjtemény szabadon elérhető részét a CC-BY-NC-SA 4.0 licenc mentén ingyen, vízjelzés nélkül tettük hozzáférhetővé: a fotók szabadon letölthetők, felhasználhatók és a – kereskedelmi forgalmazást leszámítva – további oktatási vagy tudományos célú publikálásukra nézve sem kötöttünk ki korlátozásokat.

Az elvégzett munka

Jelen ütemben 54 ezer kép digitalizálását, leírását és publikálását tűztük ki célul, és végül 55.116 db felvételt sikerült feldolgozni. Ezúttal a képek mindössze 10%-ához fűztünk információt a fennmaradt segédletek alapján, ám magyar és angol nyelvű automatikus tárgyszavakat minden

felvétel kapott. A közzététel ezúttal is a Hungaricana Közgyűjteményi Portálon történt, emellett biztosítottuk a tartós és biztonságos megőrzést Budapest Főváros Levéltárában. A munka során éltünk a támogatási szerződés által biztosított három havi határidő-hosszabbítás lehetőségével. Ennek oka, hogy jelen ütem és az ezt megelőző fázis időben egybeesett.

Három év munka után jutottunk el oda, hogy immár kb. 20 ezer negatív és dia feldolgozása van hátra a Főfotó teljes archívumi anyagából.

Budapest, 2022. október 12.

Dr. Kenyeres István
főigazgató
c. egyetemi tanár

Nyilatkozat

az uniós állami támogatási szabályoknak a Kedvezményezett részére nyújtandó támogatásra történő alkalmazhatóságáról

Alulírott Dr. Kenyeres István [pályázó képviselőjére jogosult] a Budapest Főváros Levéltára [pályázó neve] képviselőjében eljárva kijelentem, hogy az általam megvalósított tevékenység tekintetében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 107. cikkének (1) bekezdésében említett **állami támogatás fogalmáról szóló bizottsági közlemény (2016/C 262/01) 34. pontjában meghatározott, az alábbiakban felsorolt feltétel teljesült:**

- a támogatandó tevékenység nem minősül gazdasági tevékenységnek, az általam benyújtott pályázatba foglalt tevékenységek kapcsán piaci bevételeim nem érik el működési költségek legalább felét.

Jelen nyilatkozattal kötelezettséget vállalok arra, hogy az általam benyújtott beszámolóban a fenti feltétel teljesülését alátámasztó tényeket, körülményeket és bizonyítékokat helyszíni ellenőrzés esetén rendelkezésre bocsátom, továbbá a pénzügyi elszámolás során a támogatott tevékenységgel kapcsolatban felmerült költségeket jogcímek szerinti bontásban, részletesen bemutatom.

Kelt: Budapest, 2022. szeptember 30.

K. C.
.....
pályázó képviselője